

JAARVERSLAG

STICHTING DE HAVEN

2022

Voorwoord	3
2022 in het kort	4
Dit is Stichting De Haven	6
Zo helpen we mannen en vrouwen	8
Veldwerk	9
Prostitutie maatschappelijk werk	12
Uitstappen	16
Jobcoaching	19
Vooruitblik 2023	21
Begroting 2023	22
Jaarrekening 2021	25

Terwijl ik dit voorwoord schrijf komen foto's binnen in de app-groep van het team Havenwerkers. Het Havendiner is net afgesloten. Dit was een bijeenkomst voor zo'n twintig vrouwen die uit de seksindustrie gestapt zijn, of voornemens zijn. Naast samen eten werkten ze, onder leiding van een kunstenares, hard om op een creatieve manier iets te ontdekken van de kracht die in ze zit. Mooi om in een paar foto's het werk van Stichting De Haven in actie te zien.

Ik ben voor enige tijd terug op mijn oude stek. Meer dan twintig jaar geleden nam ik afscheid van De Haven. En ik besef dat de foto's die ik nu onder ogen krijg in die tijd nog ondenkbaar waren. Zo wordt in een paar foto's voor mij iets zichtbaar van de grote veranderingen die Stichting de Haven in de loop van de jaren doormaakte.

Een goede twintig jaar geleden was De Haven een vrijwilligersorganisatie met enthousiaste mensen. Mensen met een warm hart voor vrouwen en mannen die werken in de seksindustrie, voornamelijk in de prostitutiestraten in Den Haag. Na mijn vertrek kwam de eerste betaalde coördinator leidinggeven aan alle vrijwilligers. Nu ben ik als interim terug bij De Haven en werkt er een aantal maatschappelijk werkers, een jobcoach en een kantoorstaf. Tegelijk ervaar ik een grote vertrouwdheid omdat de kern van waar De Haven voor staat dezelfde is gebleven.

Wat veranderd is, is dat De Haven is uitgegroeid tot een professionele organisatie voor maatschappelijk werk. Tientallen vrouwen, mannen en transgenders die werkzaam zijn in de seksindustrie kloppen aan om hulp met allerlei vragen en problemen. Niet in de laatste plaats als ze proberen een leven op te bouwen buiten de prostitutie, want dat blijkt - ondanks mooie woorden dat sekswerk toch eigenlijk gewoon werk is - nog een stap te zijn vol voetangels en klemmen.

Deze mensen weten De Haven te vinden en vertrouwen De Haven omdat er iets belangrijks binnen de organisatie hetzelfde is gebleven. Nog altijd gaan vrijwilligers samen met de professionals de straten in om de mensen op te zoeken op de plek waar ze zijn. Er worden relaties gelegd op basis van liefde en trouw. Gedreven door een passie die geïnspireerd is vanuit ons geloof in God en in de waarde van elk mens als zijn schepsel zijn we present in een wereld waarin helaas niet iedereen gelukkig is. In dit jaarverslag laten we u iets zien van wat De Haven in 2022 betekende voor al deze waardevolle mensen.

Peter Strating

Directeur a.i. Stichting De Haven

feiten en cijfers 2022 STICHTING DE HAVEN

2022 was een jaar waarin we covid achter ons lieten, en genoten van alle activiteiten die we opstartten en uitbreidden. Denk aan veldwerk, taallessen, empowermenttrainingen en Havendiners. Ons ruime inloopkantoor werd goed benut! 2022 was ook het jaar waarin De Haven een grote stap maakte: de uitbreiding naar de havenstad Rotterdam. Dankbaar voor deze mooie ontwikkelingen!

veldwerk

> 2000
cadeaus uitgedeeld tijdens 5
outreaches in clubs, privéhuizen
en raamstraten.

We zijn trouw in het opzoeken van de vrouwen en doen dat meerdere keren per week. We leren hen kennen en bouwen aan een vertrouwensband.

1195
contacten
op ons
inloopkantoor

111
vrouwen kregen
maatschappelijke
begeleiding

90

vrouwen
volgden het
uitstaptraject

prostitutie maatschappelijk werk

Onze maatschappelijk werkers bieden praktische en psychosociale begeleiding bij diverse hulpvragen.

uitstappen

Emilia was één van de 10 vrouwen die in 2022 uit de prostitutie stapte.

Scan de QR code en Lees Emilia's verhaal.

Als een vrouw uit de seksindustrie wil stappen, bieden we een uitstapprogramma aan, passend bij de vrouw en haar specifieke situatie.

uitbreiding naar Rotterdam

In de havenstad is geen raamprostitutie, maar zijn er wel tientallen sexclubs en privéhuizen. Ook vindt er escort plaats. We zijn dankbaar dat we sinds 2022 niet alleen in Den Haag, maar ook in Rotterdam hulp kunnen bieden.

jobcoaching

"Ik was bang om fouten te maken op mijn werk. De jobcoach van De Haven leerde mij om iets bespreekbaar te maken. Ik durf nu het gesprek aan te gaan met mijn leidinggevende."

Scan de QR code en Lees Karina's verhaal.

44
studenten aan vier
verschillende Nederlandse
Taalstudies

De stap naar werk buiten de prostitutie is groot. Onze jobcoach helpt een vrouw in haar ontwikkeling en stimuleert haar om stappen te zetten richting een opleiding of baan. Altijd in samenwerking met regionale ondernemers.

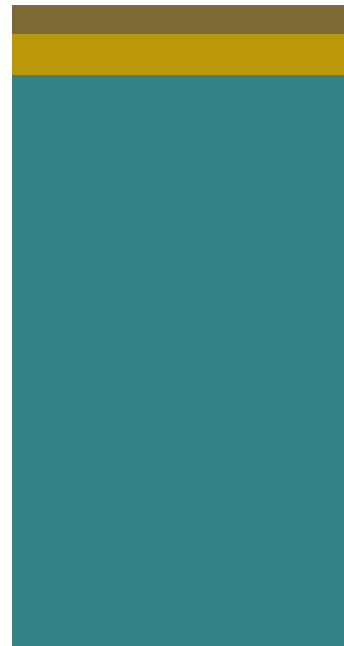
doe mee

Wij geloven dat we een strijd voeren tegen onrecht in de seksindustrie. Schitter jij als een Licht, en navigeer je mensen in de seksindustrie naar een veiligere plek? Met een kleine (vaste) bijdrage ondersteun jij vrouwen bij het uitstappen en maak je hun leven lichter.

INKOMSTEN EN UITGAVEN

Inkomsten
fondsenwerving
€588.092

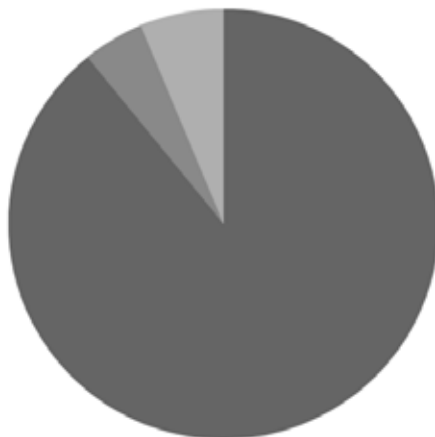

Wervingskosten
€24.852

Beheer &
administratie-
kosten
€34.665

Besteed aan
doelstelling
€486.667

BESTEED AAN DOELSTELLING

- **besteed aan doelstelling 89,1 %**
- **besteed aan beheer en administratie 6,3 %**
- **besteed aan wervingskosten 4,6 %**

Stichting De Haven is een hulpverleningsorganisatie voor mensen in de seksindustrie. De medewerkers van De Haven volgen Jezus' compassievolle voorbeeld en zijn gedreven om mensen die werken of gewerkt hebben in de prostitutiesector te ondersteunen en voor ze op te komen.

De Haven ziet dat vrouwen en mannen in de seksindustrie vernedering, misbruik en dwang meemaken. Zij willen deze krachtige mensen begeleiden in hun zoektocht naar een andere bestemming. Als er (nog) geen andere bestemming in zicht is wil De Haven simpelweg present zijn, zonder oordeel.

De Haven bezoekt de voornamelijk vrouwen in de raamstraten, privéhuizen en seksclubs. Vanuit De Haven wordt prostitutie maatschappelijk werk aangeboden en een uitstapprogramma op maat. Dit gebeurt in Den Haag en Rotterdam.

Er zijn

We ontmoeten krachtige en waardevolle mensen. Wij willen 'er zijn' voor deze mannen en vrouwen. Met wat we zeggen, met onze houding en door onze daden. Deze houding is leidend. Niet de keuzes die zij maken. En soms is er geen keuze.

Lange adem

Wij willen mensen in de seksindustrie ondersteunen, hoop geven en een uitweg bieden wanneer zij de keuze maken uit de prostitutie te willen stappen. We lopen met de mannen en vrouwen mee, zolang als nodig is. Als ze De Haven los kunnen laten, nemen we warm afscheid.

Stem geven

We zien veel vernedering, geweld, misbruik en dwang in de seksindustrie. Wij geloven dat Jezus ons oproept op te staan tegen dit onrecht en willen een stem geven aan hen wiens stem niet gehoord wordt.

HIER WERKEN WIJ:

Stichting De Haven kijkt verder dan het rode licht

Sinds 2022 heeft De Haven een video over het werk van de stichting. In minder dan twee minuten krijg je een goed beeld wat de medewerkers van De Haven drijft, en wat zij betekenen voor de vrouwen en mannen in de seksindustrie.

ZO HELPEN WE VROUWEN EN MANNEN

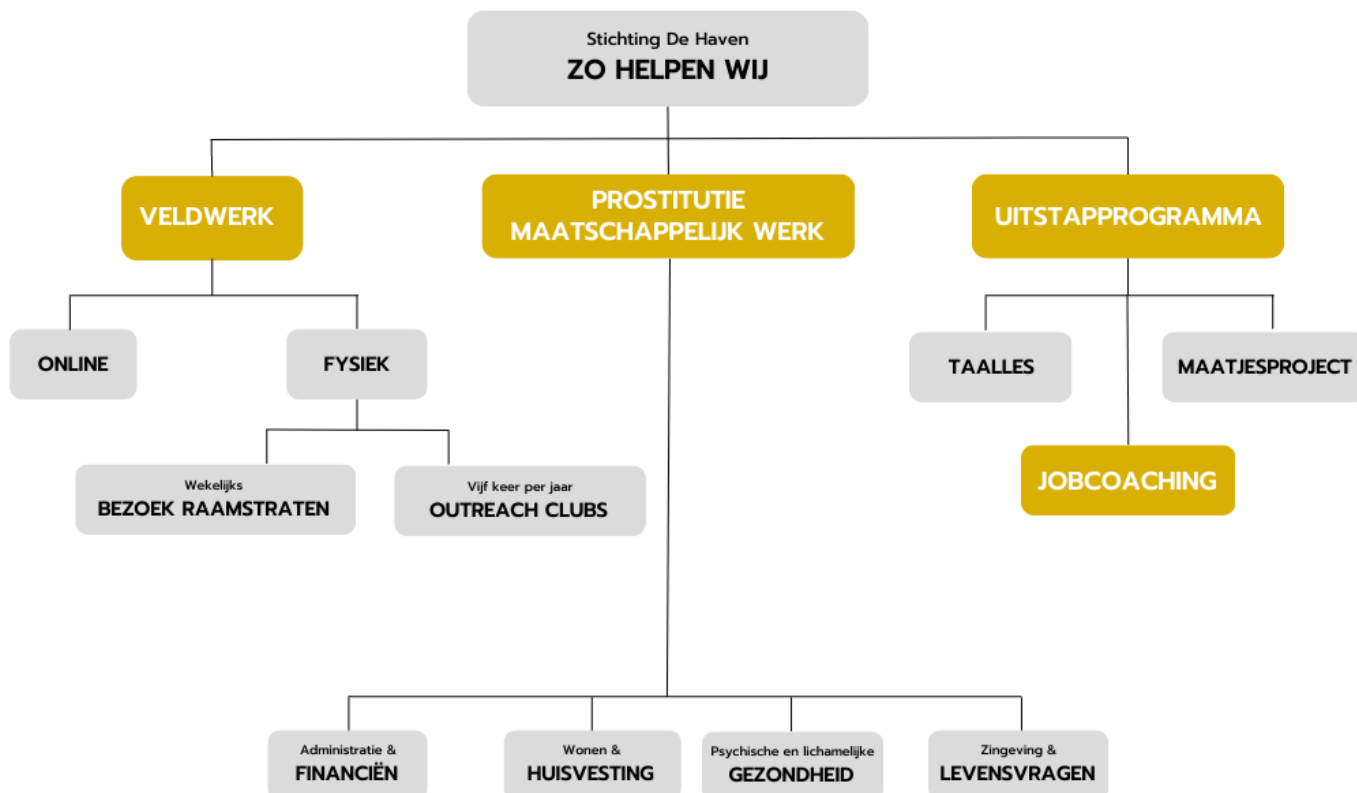
Waarom is hulp nodig?

De Haven ziet dat vrouwen en mannen in de seksindustrie vernedering, misbruik en dwang meemaken. Dit horen wij terug van onze cliënten, en we zien het zelf gebeuren tijdens ons veldwerk. Veel van deze verhalen blijven lang geheim, soms jarenlang. En in geval van ernstig misbruik en/of mensenhandel komt het soms nooit aan het licht.

Wij willen deze krachtige mensen zien en hun verhaal horen, omdat we geloven dat er herstel mogelijk is. Ook weten we uit ervaring en dat deze waardevolle vrouwen en mannen, wanneer zij dit zelf willen, los kunnen komen van de seksindustrie.

Wel zien we dat het in de meeste gevallen heel moeilijk is om blijvend uit de seksindustrie te stappen. Dit kan zijn omdat men met een andere baan minder inkomsten verkrijgt, en dus de vaste lasten niet meer kan betalen. En soms is het moeilijk om uit te stappen omdat men geen andere wereld kent dan de seksindustrie. De wereld daarbuiten voelt onbekend en eng. Voor deze mensen is een helpende hand nodig om de eerste stappen samen te zetten.

Zo helpen we vrouwen en mannen

Aangezien het voor de vrouwen en mannen in de seksindustrie een (te) grote stap is om op eigen initiatief naar De Haven te komen, ontmoeten we hen daar waar ze het meeste zijn: in de raamstraten, privéhuizen, seksclubs en online. Dit doen we door fysiek veldwerk, en online veldwerk. We bouwen aan een vertrouwensband, zodat de stap kleiner wordt om naar ons inloopkantoor te komen.

1. FYSIEK VELDWERK

De Haven bezoekt vrouwen, mannen en transgenders in de raamstraten, privéhuizen en seksclubs.

Wekelijks veldwerk

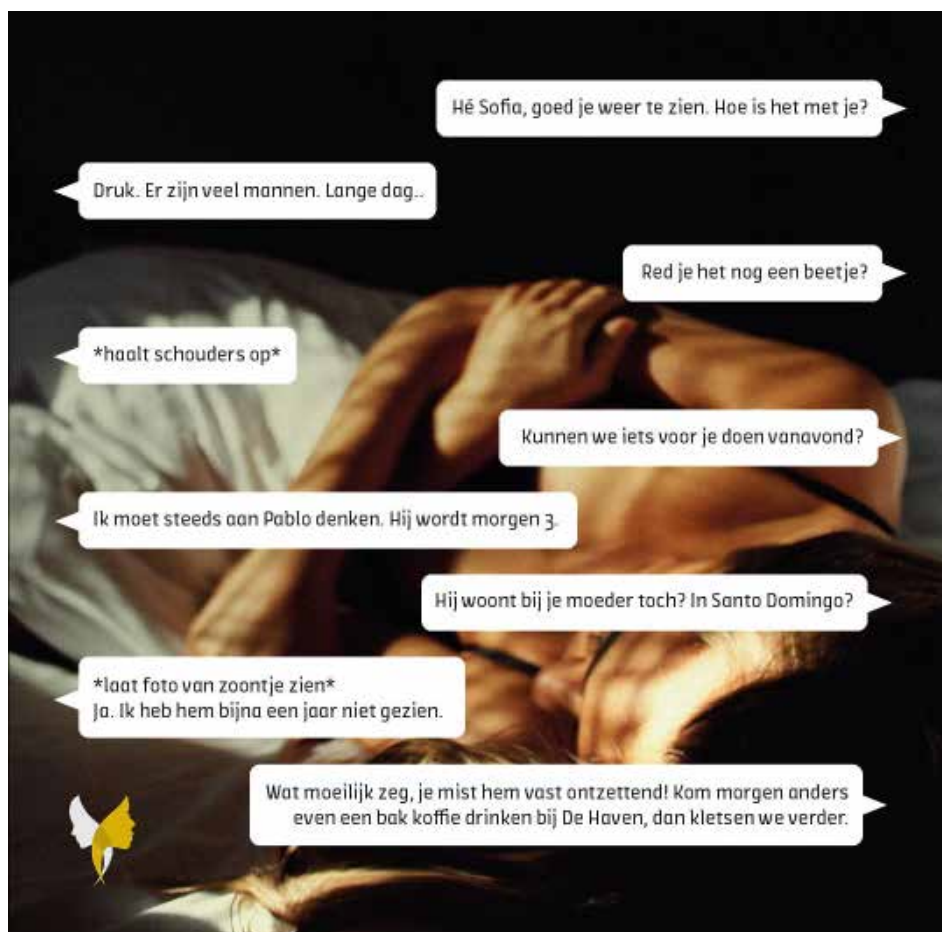
Elk week leggen onze veldwerkmedewerkers en vrijwilligers contact met de voornamelijk vrouwen in de prostitutiestraten in Den Haag.

Het veldwerk bestaat uit het onderhouden van bestaande contacten, maar ook het leggen van nieuwe contacten. Er wordt gezwaaid, bemoedigd, geknuffeld, en soms een klein praatje gemaakt.

Dit gebeurt op basis van vrijwilligheid: heeft iemand geen zin in contact? Dan respecteren we dat.

Outreaches - vijf keer per jaar

Vijf keer per jaar heeft De Haven een outreach. Dan splitsen we ons team medewerkers en vrijwilligers in tweetallen, en bezoeken we seksclubs, privéhuizen, massagesalons en SM-studio's. We delen cadeautjes uit en maken contact met de mensen die daar werkzaam zijn, en de beheerder van de desbetreffende club. Door dit regelmatige contact werken we aan een vertrouwensband. De vrouwen leren onze medewerkers kennen, en durven steeds meer in hun hart te laten kijken. Ook krijgt De Haven op deze manier meer naamsbekendheid en weten de vrouwen ons te vinden wanneer er vragen zijn, of hulp nodig is.

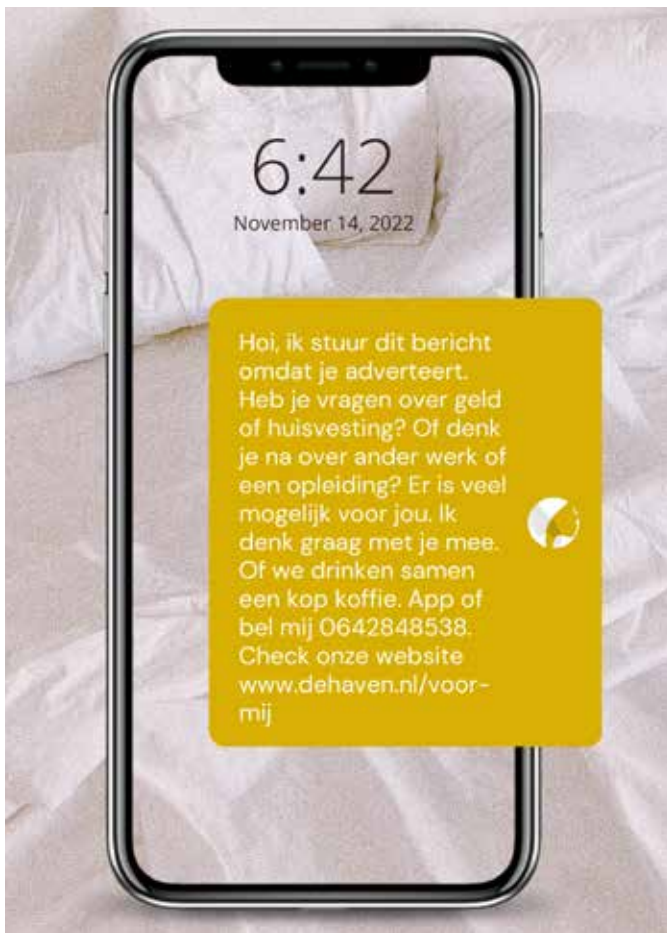
2. ONLINE VELDWERK

We merken dat de prostitutiestraten steeds leger worden, zowel qua vrouwen als klanten. Echter is het niet zo dat er daardoor minder prostitutie plaatsvindt. We zien een grote verschuiving naar online aanbod, denk aan online seksadvertenties. Daarom doet Stichting De Haven, in samenwerking met Scharlaken Koord, sinds een aantal jaar ook aan online veldwerk.

Ruim 5500 mannen en vrouwen adverteerden in 2022 in de regio Den Haag. De data van deze adverteerders is verkregen door online seksadvertenties op te sporen, in samenwerking met Scharlaken Koord.

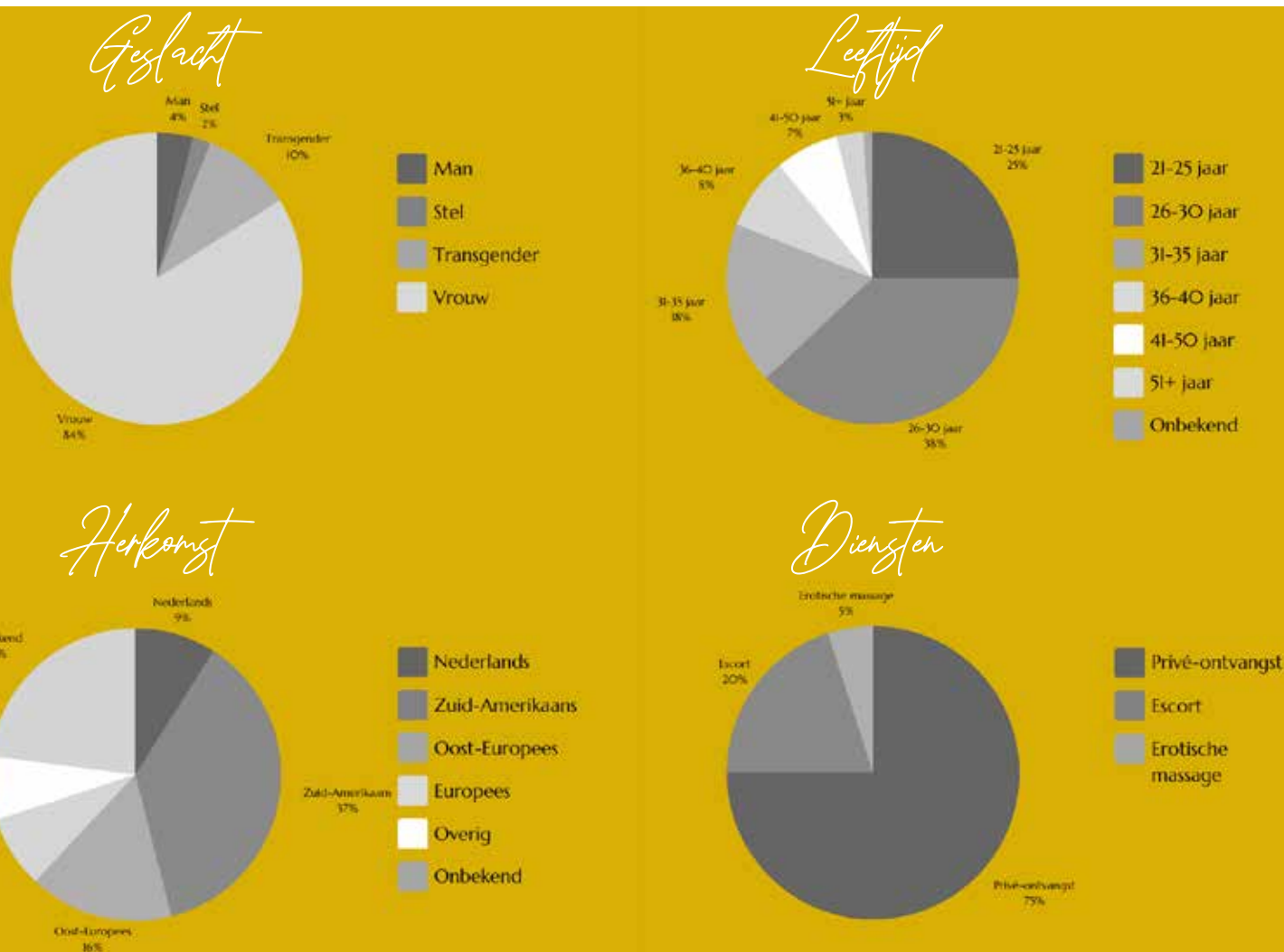
Eenmaal per week worden SMS berichten gestuurd naar adverteerders die een nieuwe advertentie plaatsen. Na ongeveer een maand wordt een herinneringsbericht gestuurd. Na ongeveer een half jaar t.o.v. het initiële SMS bericht wordt weer een nieuw bericht verstuurd, gevolgd met een herinnering na ongeveer een maand. Zo proberen we op vier momenten in het jaar contact te leggen met de adverteerder. Mits de adverteerder in kwestie nog steeds zijn/haar advertentie recent heeft geüpdatet.

In totaal zijn in 2022 naar 4502 van deze 5617 adverteerders één of meerdere SMS berichten verstuurd.

Sommige mannen en vrouwen adverteren zo kort in een bepaalde regio dat ze bij het moment van het versturen van de berichten recenter werkzaam zijn geweest in een andere regio – waardoor ze vanuit die regio een bericht zullen ontvangen. Ook kan het zijn dat sommige adverteerders in hun advertentie een telefoonnummer gebruiken die ook al in een andere advertentie voorkomt. Denk bijvoorbeeld aan adverteerders die gebruik maken van het vaste telefoonnummer van het privéhuis of escortbureau waarvoor ze werkzaam zijn. We willen voorkomen dat we middels een guerrilla-strategie de mannen en vrouwen overstelpen met SMS berichten met een hulpaanbod. Hierdoor komt het voor dat niet alle mensen die minimaal eenmaal in de regio hebben geadverteerd ook daadwerkelijk uit dezelfde regio worden benaderd.

Grafieken online veldwerk

Geslacht

Het percentage transgenders (9%) in regio Den Haag ligt hoger dan het landelijk gemiddelde (7%). Het percentage mannen (5%) ligt lager dan het landelijk gemiddelde (7%).

Leeftijd

(Ex-)adverteerders geven soms aan dat ze een aantal jaar van hun leeftijd aftrekken of juist optellen. Ook klanten geven soms in recensies aan dat de leeftijd van de adverteerder lijkt af te wijken van de leeftijd zoals vermeld in de advertentie. Meestal gaat het om een maximaal verschil van vijf jaar. De percentages in deze cirkeldiagram komen overeen met die van het landelijk gemiddelde.

Regio van herkomst

Het percentage adverteerders afkomstig uit Nederland (9%) ligt lager dan het landelijk gemiddelde (13%). Het percentage Zuid Amerikaanse adverteerders (37%) ligt hoger dan het landelijk gemiddelde (25%). Het percentage Oost Europese adverteerders (16%) ligt iets boven het landelijk gemiddelde (15%). In veel advertenties geven adverteerders die op de foto een Oost Europees uiterlijk hebben aan dat ze van Europese afkomst zijn. Mogelijk wordt hiervoor gekozen, omdat de Oost Europese landen worden beschouwd als bronlanden van vrouwen die door middel van mensenhandel / seksuele uitbuiting gedwongen worden om in de prostitutie te werken. Adverteerders die zich in de advertentie identificeren als Afrikaans, Amerikaans, Arabisch of Aziatisch behoren onder de categorie "Overig".

Diensten

Het aantal adverteerders die als dienst erotische massage aangeeft (5%) ligt lager dan het landelijk gemiddelde (7%). De verhouding tussen escort en privé-ontvangst is volgens het landelijk gemiddelde.

ZO HELPEN WE VROUWEN EN MANNEN

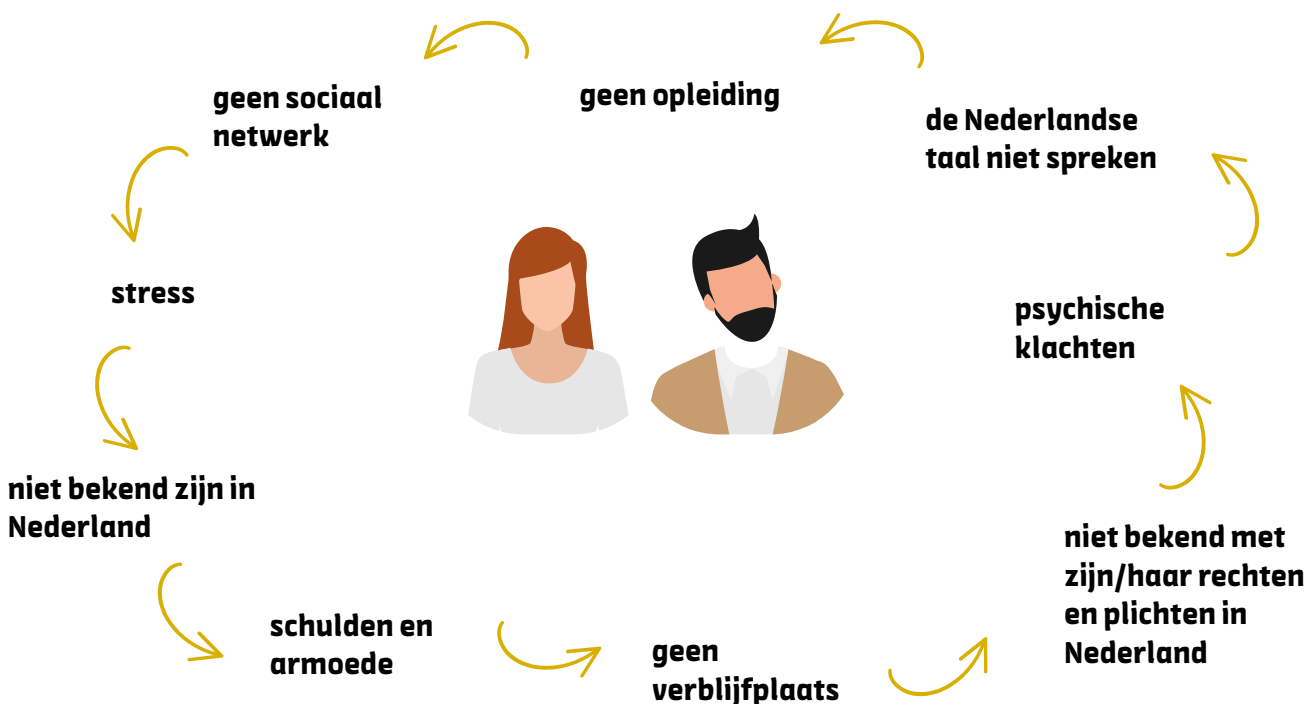
2. PROSTITUTIE MAATSCHAPPELIJK WERK

De vrouwen en mannen die bij De Haven aankloppen voor hulp kunnen hier allerlei redenen voor hebben. Meestal begint het bij een eerste hulpvraag op het gebied van financiën, huisvesting, gezondheid en/of taalles. Zij vinden De Haven in de meeste gevallen door veldwerk, of via een kennis die ook cliënt is van De Haven.

Eerste hulpvraag

Wanneer onze maatschappelijk werkers aan de slag gaan met de eerste hulpvraag van de cliënten, blijkt meestal al gauw dat er meer zaken spelen.

In 2022 hielp De Haven in totaal 228 vrouwen, mannen en transgenderpersonen. Deze mensen voerden gesprekken met een van de maatschappelijk werkers, namen deel aan de taalstudies, bezochten het Havendiner of zaten in een uitstaptraject. De meeste van deze cliënten kwamen niet uit Nederland. 115 vrouwen, mannen en/of transgenders wisten De Haven te vinden voor een korte hulpvraag via de telefoon of ons spreekuur. 111 vrouwen, mannen en/of transgenders kregen maatschappelijke begeleiding, zowel uitstaptrajecten als niet-uitstaptrajecten. Het nieuwe inloopkantoor van Stichting De Haven dat sinds anderhalf jaar in gebruik is, biedt de ruimte en veiligheid om letterlijk binnen te lopen voor een praatje, kennismaking of hulpvraag en daar wordt veelvuldig gebruik van gemaakt.

Onze maatschappelijk werkers begeleiden de cliënten individueel op de volgende leefgebieden: financiën en schuldhulpverlening; huisvesting inclusief eventueel remigratie naar thuisland; juridische zaken en veiligheid; kinderen; lichamelijke gezondheid inclusief seksuele gezondheid; psychische gezondheid; sociaal functioneren; zelfredzaamheid; zingeving, werk en dagbesteding. Het doel van ons maatschappelijk werk is om samen met de vrouw te werken aan stabilisatie van haar leven op de hiervoor beschreven gebieden.

Armoede en schulden

Bijna al onze cliënten in 2022 hadden te maken met armoede- en/of schuldenproblematiek. De energiecrisis zorgde bij deze groep voor extra financiële krapte. Maatschappelijk werkers zochten naar verschillende mogelijkheden, en waren in nauw contact met gemeente Den Haag om de opties te verkennen. Daarnaast was er contact met schuldhulpverleners en bewindvoeringsbureaus om regelingen te treffen waarmee schulden van cliënten aangepakt konden worden. Uiteraard gaven wij onze cliënten ook (praktische) tips om slimmer om te gaan met hun inkomsten. Onder andere de cursus 'Grip op Geld' heeft bijgedragen aan een stukje inzicht en overzicht in hun financiële situatie. Deze cursus werd gegeven door de gemeente Den Haag (afdeling Financieel Gezond), in ons inloopkantoor. Deelnemers leerden het volgende: post afhandelen, administratie bijhouden, financieel plannen, toekomstige uitgaven en sparen.

Huisvesting

Naast financiën, is ook huisvesting een steeds groter wordend probleem. We zien dat veel mensen die werkzaam zijn in de seksindustrie een klein sociaal netwerk hebben, of soms helemaal geen netwerk hebben buiten de seksindustrie. Bovendien huren zij hun huis vaak bij de exploitant waar zij ook hun werkplek van huren, of in illegale (onder-)huur. Dit is kwetsbaar en maakt hen afhankelijk. Om zelfredzaamheid te vergroten, is het daarom belangrijk dat er goede huisvesting wordt gevonden buiten het netwerk van de prostitutie. Net als in de rest van Nederland, lopen we ook in grote steden als Den Haag en Rotterdam tegen huisvestingsproblematiek aan. Daarom zijn onze maatschappelijk werkers steeds op zoek naar nieuwe mogelijkheden en is er contact met verschillende woningbouwverenigingen in de regio. Ook is er nauw overleg met de gemeente Den Haag en Rotterdam geweest in het geval van urgente woningnood. Daarnaast zijn we erg dankbaar voor een goede samenwerking met het woon-leerhuis Racham. Een aantal cliënten heeft het afgelopen jaar goede huisvesting gevonden in het Racham-huis. Dit woon-leerhuis biedt plaats aan vrouwen die een eigen plek nodig hebben en werkzaam zijn (geweest) in de seksindustrie.

“Ik kwam amper buiten; mijn leven speelde zich af in dat kleine kamertje.”

“Ik groeide op in Santo Domingo. Het was geen makkelijke tijd, met veel armoede. Ik raakte op mijn veertiende zwanger. Ik was gek op mijn dochttertje, en genoot zo van haar. Tot die vreselijke dag, die ik nooit zal vergeten.”

“Ik kwam thuis van school en ze was weg. Mijn moeder had haar ter adoptie afgestaan, en ik wist van niks. Ik was natuurlijk in alle staten, maar kon niks beginnen. Mijn dochter was van me afgenomen, en ik kon haar niet meer vinden.

De band met mijn moeder is nooit meer hersteld. Mijn leven voelde verwoest en ik wilde weg.

Een aantal jaar later haalde een vriendin me over bij haar te komen wonen, in Nederland. Ze werkte in de Doubletstraat in Den Haag. Het zou veel verdienen, en ik was klaar met alle armoede. Ik wist wat het werk inhield, maar veel erger kon mijn leven niet worden, dacht ik.

De eerste weken waren intens. Ik weet niet wat ik erger vond; de vele

mannen die mij bezochten, of het feit dat alles vreemd was. Ik kende de omgeving niet en sprak geen Nederlands, zelfs geen Engels. Ik leunde op mijn vriendin. Toen moest zij plotseling haar huis uit. Zonder mijn weten had ze al een slaapplek geregeld in het kantoor van haar boekhouder. Maar waar kon ik heen?

Ik besloot in mijn peeskamer te blijven slapen. Ik begon dan heel vroeg met werken, en ging tot laat door. Het maakte me depressief. Ik kwam amper buiten; mijn leven speelde zich af in dat kleine kamertje. Maar ik had geen uitweg.

Op een avond kwamen twee vrouwen van De Haven langs. Mijn uitweg werd langzaam maar zeker zichtbaar. Ik stopte met

mijn werk in de Doubletstraat, en kon een paar maanden bij een vrijwilliger van De Haven wonen. Vervolgens vond ik een kamer voor mezelf. Mijn rommelige en luidruchtige huisgenoten zorgden echter voor veel stress. Ik moest de keuken en badkamer delen, en had geen plek om echt tot rust te komen. Maar ik wist dat ik moest volhouden.

Gelukkig had mijn huisbaas na twee jaar een nieuwe woning voor mij. Ik heb nu alles voor mezelf, het is een fijne plek. Het voelt ook goed dat ik voor deze woning alles zelf geregeld heb, en De Haven daarin niet meer nodig had. Het maakt me trots, en het is een stapje richting een betere toekomst.”

* Dit artikel is gebaseerd op feiten, Ana is niet de echte naam van deze vrouw, en zij is niet de persoon op de foto.

“Mijn vriendin mocht in het kantoor van haar boekhouder slapen”

INTERVIEW MET MAATSCHAPPELIJKWERKER SLECHTE HUISVESTING ZET DE VROUWEN KLEM

Als een vrouw begint met werken in de prostitutie komt dat vaak voort uit armoede en schulden. Huisvesting komt later wel, eerst (snel) geld verdienen! Vroeg of laat zien ze in: dit duurt langer, ik moet op zoek naar een betaalbare woning.

Maatschappelijk werker Daniëlle loopt met veel vrouwen mee in het proces van een eigen woning zoeken. Hoe bied je hulp?

“We doen het samen. Velen komen in aanmerking voor een sociale huurwoning, en ik help hen met de inschrijving en het reageren op woningen. Maar zonder voorrangsverklaring duurt het gemiddeld zeven jaar voordat je een woning vindt. De regering is van plan om vrouwen die willen uitstappen voorrang te geven, en daar zitten we met smart op te wachten.”

Dat moet hopeloos voelen voor de vrouwen.

“Ja, want vaak wonen ze hier al jaren en hadden ze al die tijd woonduur kunnen opbouwen. Maar dat wisten ze niet. Je probeert te kijken naar de dingen die wél goed gaan. En soms is het ook gewoon even naast haar staan, en zeggen: ‘Wat stom voor je hè.’ Het voelt voor mij ook wel eens uitzichtloos.”

“Soms is het ook gewoon naast haar staan en zeggen: ‘Wat stom voor je hè.’”

Wat raakt je zelf hierin?

“Er zijn veel schrijnende situaties. Bijvoorbeeld als een vrouw stopt met haar werk in de prostitutie, minder verdient, maar wel extreem hoge woonkosten moet betalen. Je wilt dat het leven buiten de prostitutie makkelijker voor haar wordt, niet moeilijker.

Ook zie je veel onwetendheid over hun rechten als huurder. Pas sprak ik een vrouw met een leuke eigen studio, maar haar huurbaas laat het versloffen. Haar positie is dan wankel, omdat ze haar rechten niet weet.

“Het kostte veel moeite om iemand te vinden die een muurtje kon verven.”

Of laatst verhuisde een vrouw die ik begeleid. Toen ik zelf vorig jaar verhuisde had ik veel hulp van vrienden en familie. Deze vrouw was afhankelijk van organisaties. Het is schrijnend dat het veel moeite kost om iemand te vinden die een muurtje kan verven.”

Wat betekent een eigen woning voor de vrouwen?

“Ik zie vooral dat het rust geeft. Een fijne plek waarvan ze weten dat ze daar voorlopig goed zitten. Als ze rust in haar thuissituatie ervaren kunnen ze ook makkelijker werken aan hun toekomst.”

3. UITSTAPPROGRAMMA

Uitstappen doe je niet zomaar. Ook niet als werken in de prostitutie niet is wat je wilt. Het is vaak een lange weg. Misschien ben je niet anders gewend, en is de wereld buiten de seksindustrie beangstigend. Misschien heb je het geld hard nodig, omdat je anders niet voor je kinderen kunt zorgen of geen dak boven je hoofd hebt. Misschien spreek je de Nederlandse taal niet, en ken je niemand buiten je eigen (kleine) wereld. Je weet niet waar je moet beginnen.. Daarom is het bijzonder als het iemand lukt om uit te stappen. Om nieuw werk te vinden en een nieuw leven op te bouwen.

Uitstaptraject

In 2022 namen 90 cliënten deel aan het uitstapprogramma van De Haven. Dit zijn intensieve trajecten waarin samen wordt gezocht naar een duurzame uitstap uit de prostitutie en het opbouwen van een nieuwe toekomst. Het doel hiervan is de kwetsbaarheid verlagen en zelfredzaamheid vergroten. Dit moet leiden tot een duurzame vorm van ander werk of dagbesteding.

Daadwerkelijk uitgestapt

Tien zijn in 2022 daadwerkelijk gestopt. Onze maatschappelijk werkers kijken steeds hoe een vrouw of man zo zelfstandig mogelijk het leven anders kan opbouwen. Ieders proces gaat anders, dus we leveren altijd maatwerk. Sommige trajecten duren een half jaar, andere vier jaar. Het doel van een uitstaptraject is om een stabiele basis te creëren waardoor een succesvolle, duurzame uitstap mogelijk wordt gemaakt. Dit houdt in dat een vrouw werk buiten de prostitutie heeft, een uitkering ontvangt, kan terugkeren naar haar thuisland of een opleiding volgt.

Fases uitstapprogramma

Het uitstapprogramma bestaat uit verschillende fases.

1. De contactfase

Het (eerste) contact en het bouwen aan vertrouwen (veldwerk).

2. De oriëntatiefase

De persoon in kwestie denkt na over of zij/hij wil uitstappen (prostitutie maatschappelijk werk).

3. De uitvoeringsfase

Problemen die uitstappen in de weg staan worden aangepakt (prostitutie maatschappelijk werk en jobcoaching).

4. De nazorgfase

Deze fase is bij De Haven bewust heel lang, om een terugval te voorkomen.

Cliënten ontvangen vaak intensieve begeleiding van maatschappelijk werkers. Daarnaast zijn er empowermenttrainingen, diverse taallessen, trajecten met de jobcoach en wordt een maatjestrage aangeboden. Uit de prostitutie stappen doe je niet alleen. Uitstappers werken intensief samen met maatschappelijk werkers, taaldocenten, opleiders, schuldhulpverleners en de jobcoach van De Haven. Maar de allergrootste inspanning wordt geleverd door de persoon zelf: zij of hij is aan zet en zet vele, vele stappen.

Maatjesproject

Het is ontzettend moeilijk om zonder sociaal netwerk uit de prostitutie te stappen. Daarom biedt De Haven een maatjesproject aan. Een Maatje is een vriendschappelijk en regelmatig contact op gelijkwaardige basis.

Eén van onze Maatjes vertelt: **“Maatje zijn is iets heel moois. Ik loop samen op met een vrouw die net uit de prostitutie is gestapt. We vieren prachtige momenten samen, maar beleven ook moeilijke momenten met elkaar.** Bijvoorbeeld toen zij mij vertelde dat ze zoveel schulden had, dat ze terug wilde de prostitutie in. Ik heb uren met haar aan de telefoon gezeten. Ik zei: ‘Je hebt zoveel moeite gedaan om eruit te stappen, dat geef je toch niet allemaal op? Hou vol!’ Uiteindelijk is ze van gedachten veranderd. Ze begon aan een opleiding, en heeft nu een passende baan. Toen deze vrouw haar diploma haalde hebben we dat gevierd bij ons in de tuin. **Ik huil mee wanneer zij huilen, en juich mee met hun overwinningen.”**

Havendiner

“Niemand in mijn omgeving weet van mijn verleden. Hier ontmoet ik andere vrouwen die weten wat ik doorgemaakt heb. Elkaar ontmoeten en samen praten helpt mij om emoties en ervaringen te verwerken.”

- N.

Een Havendiner is een nazorg evenement. We nodigen hiervoor alle vrouwen uit die zijn uitgestapt of die voornemens zijn om uit te stappen. De avond is bedoeld om elkaar te ontmoeten tijdens een maaltijd. Daarbij trainen we vrouwen om zichzelf beter te leren kennen en uit te gaan van hun eigen kracht. Als gelijkgestemden, kunnen zij elkaar bemoedigen.

““Ik weet nog het eerste wat ik tegen de maatschappelijk werker zei: ‘Vanaf nu wil ik een normale baan.’””

Uitstappen doe je niet zomaar. Ook niet als werken in de prostitutie niet is wat je wilt. Het is vaak een lange weg. Misschien ben je niet anders gewend, en is de wereld buiten de seksindustrie beangstigend. Misschien heb je het geld hard nodig, omdat je anders niet voor je kinderen kunt zorgen of geen dak boven je hoofd hebt. Misschien spreek je de Nederlandse taal niet, en ken je niemand buiten je eigen (kleine) wereld. Je weet niet waar je moet beginnen.. Daarom is het bijzonder als het een vrouw lukt om uit te stappen. Om nieuw werk te vinden en een nieuw leven op te bouwen. Graag delen we het verhaal van Emilia. Zij stapte in 2022 uit de prostitutie en heeft nu werk waar ze ontzettend dankbaar voor is en graag naartoe gaat.

Emilia groeit op in een arm deel van Colombia. Ze woonde bij een ander gezin, want haar ouders heeft ze nooit gekend. Emilia vertelt niet graag over die tijd, maar over de armoede zegt ze: “Soms was er een maaltijd, maar vaak moest ik leven van één banaan per dag”. In haar vroege tienerjaren raakt ze zwanger en bevalt van een dochter. Emilia weet zelf ook niet goed hoe ze het in die tijd volgehouden heeft. “Ik stuurde haar vaak zonder eten naar school. Er was gewoon niets.”

Ze slaakt een zucht en tuurt even naar buiten. “Ik kreeg een aanbod om naar Europa te gaan, en ik ging. Ik had geen papieren, en was dus illegaal in Nederland. Ik begon met werken

op een tippelzone. Via via kwam ik daar terecht. Verder kende ik niets en niemand in Nederland.” Emilia vertelt niet veel over wat ze tijdens haar werk meemaakte, maar geeft wel aan dat ze het geen fijn werk vond. “Maar ik had voor het eerst in mijn leven geld in handen. Dat voelde bevrijdend.”

Jarenlang werkte Emilia op een tippelzone, toen een kennis haar vertelde over De Haven. “De tippelzone waar ik werkte ging dicht, en ik had geen werk meer. Ik wist dat ik iets anders met mijn leven wilde, en maakte toen een

afspraken bij De Haven. Ik weet nog het eerste wat ik tegen de maatschappelijk werker zei: ‘Vanaf nu wil ik een normale baan.’”

Samen met de maatschappelijk werker en jobcoach is Emilia op zoek gegaan naar een baan. Uiteindelijk heeft ze, via de gemeente, een baan gevonden in de bloemendetailhandel. Na haar eerste werkweken appte ze: “Ik ben zo blij! Ik vind het werk echt leuk. In het begin was het een beetje moeilijk, maar later werd het beter. Heel dankbaar voor wat jullie voor mij hebben gedaan!”

Emilia heeft in het verleden veel offers gebracht om haar kinderen een goed leven te kunnen geven. Ze is heel dankbaar dat haar gezin het nu goed heeft. Wij hebben veel respect voor deze sterke vrouw.

* Dit artikel is gebaseerd op feiten, Emilia is niet de echte naam van deze vrouw, en zij is niet de persoon op de foto.

“Ik ben zo blij! Ik vind het werk echt leuk!”

4. JOB COACHING

Elke vrouw of man die wil uitstappen en wil starten met een nieuwe baan gaat op een zeker moment in gesprek met onze jobcoach. De stap naar werk buiten de seksindustrie is groot. De jobcoach van De Haven helpt een ontwikkeling in gang te zetten en stimuleert haar of hem om om stappen te zetten richting een opleiding, een baan of een goede dagbesteding.

Allereerst gaat een jobcoach samen met de cliënt aan de slag om te vinden waar haar/zijn kracht ligt. Vanuit daar ontdekken ze samen kansen voor de toekomst. De jobcoach heeft een breed netwerk aan werkgevers en opleidingsmogelijkheden en werkt voortdurend aan uitbreiding hiervan. Altijd volgt een plan op maat. Jobcoaching kan het volgende inhouden:

- Nederlandse taallessen
- Hulp bij het in kaart brengen van vaardigheden en het maken van een c.v.
- Zoeken naar werk of vrijwilligerswerk
- Begeleiding bij een sollicitatie
- Zoeken van opleidingsmogelijkheden en de financiering hiervan
- Begeleiding op het werk en begeleiding aan het stageadres of de werkgever

Samenwerking

We hebben een goede samenwerking met STIP (Sociaal Traject in Perspectief) en Den Haag Werkt, beiden onderdeel van gemeente Den Haag. Via deze wegen hebben cliënten trajecten gevolgd waardoor ze konden uitstappen. Denk bijvoorbeeld aan een werkfit-traject of een werk-leertraject. Zo begonnen deelnemers aan banen in de zorg, horeca, groenvoorziening en retail. De STIP-banen zijn een mooie opstap naar een reguliere baan in loondienst. De deelnemers werkten aan zelfvertrouwen en leerden nieuwe (werknemers)vaardigheden. Niet altijd was de match succesvol. De deelnemers weten vaak nog niet goed wat bij hen past en zij zijn aan het oriënteren op de arbeidsmarkt. Door de STIP-banen ontdekken ze waar hun interesses liggen en ontdekken en ontwikkelen ze hun eigen talenten.

Individuele coaching

De jobcoach verleende individuele coaching aan cliënten, waarbij motiverende gespreksvoering werd toegepast. Vertrouwen en een relatie opbouwen was de basis. Vanuit daar werd gekeken naar mogelijkheden, dromen en interesses. De stap naar werk is groot en de jobcoach verkleint de stap naar werk. Daarnaast lag de focus op het vergroten van zelfredzaamheid. Cliënt I. (anoniem) is gestopt in de seksindustrie en vertelde in het eerste jobcoaching gesprek: "De helft van mijn leven heb ik alleen in die kleine kamer achter de ramen moeten staan. Mijn wereld is klein. Ik weet niet hoe het is om met anderen samen te werken. Ik vind dat spannend. Als ik denk aan een andere baan waarin ik moet samenwerken, dan krijg ik buikpijn van de spanning."

Empowerment

De afgelopen jaren hebben we gezien hoe lastig het voor cliënten kan zijn om direct vanuit de prostitutie naar een baan in loondienst te gaan. Vrouwen hebben bijvoorbeeld een laag zelfvertrouwen, last van hun verleden en een grote afstand tot de maatschappij en andere collega's. Begeleiding is hierbij van groot belang.

Naast individuele coaching organiseren wij ook groepsactiviteiten om te werken aan zelfvertrouwen en om contact met andere vrouwen te stimuleren. In 2022 gaven onze jobcoach en onze taalvrijwilliger (NT2 docent) de empowermenttraining 'Werken in Nederland'. De training omvatte verschillende onderwerpen zoals: identiteit, talenten en de Nederlandse arbeidsmarkt. Daarnaast werd onderwezen in sociale vaardigheden, waaronder feedback geven en ontvangen. Ook het onderwerp arbeidscontracten en de rechten en plichten als werknemer en als werkgever kwam aan de orde. Er is uitleg gegeven over CAO's en diverse arbeidsovereenkomsten. Ten slotte is er ingespeeld op het onderwerp van verwachtingen: wat zijn eventuele frustraties in je werk en hoe ga je daarmee om? Ook tijdens onze Havendiners besteden wij aandacht aan empowerment, en bouwen wij aan zelfvertrouwen.

Taalles

Veel van onze cliënten spreken niet of nauwelijks Nederlands. Soms is er angst om op taallessen te gaan, omdat ze dan andere mensen ontmoeten, en bang zijn voor vragen over wie ze zijn en wat ze doen. Andere vrouwen schamen zich simpelweg voor hun laaggeletterd. Binnen de, voor hen vertrouwde, omgeving van De Haven bieden wij hun verschillende soorten taallessen.

1. Conversatieles

Dit is de meest laagdrempelige vorm van taallessen, op taalniveau (0/A1).

2. Taalstart

Alle niveaus konden hier instappen (0/A1/A2/A2+). Het doel is een doorstroom naar een passend niveau zodra een deelnemer aan de voorwaarden kan voldoen.

3. Taalles via onze Taalacademie

In samenwerking met het ROC Mondriaan bieden we een officiële Nederlandse taallessen. Bij succesvolle afronding van deze taallessen ontvangt de vrouw een certificaat Nederlandse taal, niveau A2.

Sterk team

2023 is een jaar van overgang wat personele bezetting betreft. Rond de jaarwisseling heeft een aantal medewerkers om verschillende redenen afscheid genomen van De Haven. Dat betekent dat de overgebleven medewerkers, aangevuld met nieuwe krachten, opnieuw moeten bouwen aan een sterk team. De huidige krappe arbeidsmarkt maakt het niet eenvoudig om nieuwe medewerkers te vinden. De werving van nieuwe maatschappelijk werkers heeft daardoor continue aandacht.

Trouwe vrijwilligers

De Haven heeft van ouds her een trouwe, grote groep mensen die als vrijwilliger betrokken zijn. Zij helpen op verschillende manieren: als veldwerkers, taaldocenten, maatjes, bidders en nog veel meer. Juist deze vrijwilligers houden De Haven bij het hart van waaruit wij betrokken zijn op de mensen die leven en werken in de wereld van de prostitutie. Het gaat om liefde en trouw, naast uiteraard een grote professionaliteit. Vanwege het belang van onze vrijwilligers wil De Haven in 2023 extra inzetten op de begeleiding en coördinatie van vrijwilligers. De aanstelling van een vrijwilligerscoördinator wordt overwogen.

Professionele hulpverlening

Vanwege de personele uitdagingen is 2023 een jaar van continuering. De eerste zorg voor De Haven is om de hulpverlening aan mensen in de prostitutie op peil te houden. We willen graag aan ieder die een beroep op ons doet de juiste aandacht en professionele hulp bieden. Dat is het eerste waar we onze energie op richten. Dat betekent ook dat we naast de hulpverlening in Den Haag onze aanwezigheid in Rotterdam voortzetten. In 2022 ontving De Haven voor het eerst subsidie van de gemeente Rotterdam. Dat zorgde voor nieuwe mogelijkheden. Wij legden contacten met ketenpartners in de havenstad, startten met veldwerk en met hulpverlening die uit het veldwerk voortvloeide. In 2023 is deze subsidie voortgezet. Eind van deze periode neemt de gemeente Rotterdam een beslissing over voortzetting van de samenwerking met Stichting De Haven. In dit jaar willen wij laten zien dat wij een betrouwbare partner zijn. Een partner die, vanuit eigen identiteit, een constructieve eigen bijdrage levert aan het totale hulpaanbod in Rotterdam.

Verborgene prostitutie

Op de langere termijn zien we dat zichtbare en vergunde prostitutie verschuift naar meer verborgen vormen van prostitutie. Dat betekent dat deze vrouwen en mannen meer in kwetsbare posities terecht komen en dat het steeds moeilijker is om hen te bereiken. Dit vraagt om creatief denken om het hulpverleningsaanbod bij de juiste mensen bekend te maken. Online veldwerk blijft daarbij een belangrijk instrument.

Maatschappelijk debat

Maatschappelijk gezien staat in 2023 de wereld van prostitutie weer volop in de belangstelling. Begin 2023 is een nieuwe Wet Regeling Sekswork in consultatie gegaan. Dit jaar volgt daar een besluit over. We zien twee belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen. Ten eerste probeert de overheid via wetgeving grip te krijgen op prostitutie. Via regulering en controle willen zij misbruik en uitbuiting zo veel mogelijk buitensluiten. Ten tweede is de tendens om prostitutie te zien als een normaal beroep waarbij destigmatisering een sleutelwoord is. Voor Stichting De Haven is het een opdracht om continu bezig te zijn met bezinning: hoe staan wij, vanuit onze christelijke levensvisie, in deze wereld van prostitutie? We willen ook dit jaar in het maatschappelijk debat onze stem laten horen.

Achterban

We zijn dankbaar dat De Haven ook in 2022 weer kon rekenen op een groot aantal kerken en individuele gevers die ons werk ondersteunden. Dit is een belangrijk fundament voor De Haven. Hierdoor kunnen wij het belangrijke werk onder veelal kwetsbare vrouwen binnen de seksindustrie voortzetten. Wat we terugzien in de cijfers is dat trouwe gevers meer zijn gaan geven dan daarvoor. Het geeft ons vertrouwen dat we ook in de toekomst kunnen rekenen op steun vanuit onze achterban.

Stichtingen en fondsen

Ook vanuit stichtingen en fondsen zijn we in 2022 ruim bedeed. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat een aantal fondsen voor een beperkt aantal jaren steun had toegezegd met 2022 als laatste jaar. Een deel van het geld dat deze fondsen beschikbaar stelde was gerelateerd aan hulp gedurende de Coronapandemie. Op dat moment waren de vrouwen, mannen en transgenderpersonen in de seksindustrie extra kwetsbaar omdat zij veelal geen beroep konden doen op regelingen van de overheid. De Haven sprong bij met hulp, en deze hulp was in 2022 vrij onverwacht niet meer nodig.

Subsidies

Subsidieregelingen vanuit de overheid voor mensen die willen uitstappen uit de prostitutie is in de loop van 2022 uitgebreid. Hierdoor heeft De Haven halverwege het jaar nog een extra toezegging gekregen van de gemeente Den Haag in het kader van de DUUP-regeling. Naast subsidie van de gemeente Den Haag heeft De Haven in 2022 ook een startsubsidie gekregen om zich te oriënteren op hulpverlening aan mensen in de seksindustrie in Rotterdam.

Bedrijven

Giften vanuit bedrijven vielen daarentegen een stuk lager uit dan begroot. In de voorafgaande jaren 2020 en 2021 ontving De Haven veel giften van bedrijven ten behoeve van de aanschaf van een nieuw kantoor en de bijbehorende verhuizing. De veronderstelling was dat deze hoge bijdrage vanuit bedrijven gecontinueerd zou worden.

Personeelskosten

Aan de uitgavenkant valt op dat de post personeelskosten een stuk lager is uitgevallen dan begroot. Dit heeft vooral te maken met het verloop van medewerkers in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt. Het was lastig om de ontstane vacatures op te vullen. In september begon een nieuwe medewerker. Voor twee andere vacatures namen wij pas eind 2022 medewerkers aan. Zij startten begin 2023.

Samengevat zien we dat de inkomsten enigszins hoger waren begroot dan de werkelijkheid, dit heeft vooral te maken met de terugloop van giften door bedrijven. Terwijl de uitgaven flink lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit levert een uitzonderlijk resultaat op in 2022 van €288.350. Dit bedrag is toegekend aan de continuïteitsreserve van Stichting De Haven.

BEGROTING 2023

	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Begroot 2023
	€	€	€
Baten			
Bijdragen en collecten kerk	81.960	77.977	60.000
Giften particulieren en bedrijven	313.092	227.938	220.000
Donaties stichtingen en fondsen	267.350	289.058	195.000
Ontvangen subsidies	208.000	247.676	269.250
Som der baten	870.402	842.649	744.250
Lasten			
Personeelslasten	674.000	428.682	552.511
Kosten DUUP / RUPS III	17.250	27.692	17.975
Afschrijvingslasten	15.000	14.882	15.000
Huisvestingslasten kantoor	40.430	21.557	62.600
Kosten activiteiten	50.765	23.134	48.292
Algemene lasten	67.710	30.411	55.536
Som der lasten	865.155	546.358	753.414
Exploitatieresultaat	-	288.350	-

Hulpverlening

Tijdens de Covid-periode nam het aantal cliënten van Stichting De Haven enorm toe. De vraag naar hulpverlening is iets teruggelopen nu de acute werk- en geldnood weg is. Tegelijk zien we dat door deze periode cliënten De Haven beter weten te vinden dan voor de lockdowns. Hierdoor blijft het belangrijk om onze hulpverlening op peil te houden. Bovendien is De Haven in 2022 begonnen met veldwerk en hulpverlening in Rotterdam. In 2023 zetten wij de activiteiten in Rotterdam voort. Hiervoor is ook wederom een subsidie van de gemeente ontvangen. In de loop van 2023 beslist Gemeente Rotterdam of zij de relatie met Stichting De Haven wil voortzetten in een meer structurele subsidierelatie.

Werving nieuw personeel

De vraag vanuit Den Haag en Rotterdam betekent voor De Haven dat het nodig is om te blijven inzetten op werving van nieuw personeel. Begin 2023 namen wij een maatschappelijk werker en een jobcoach aan, maar het blijft nodig om in de huidige krappe arbeidsmarkt te zoeken naar nieuw personeel. De begroting op personeelskosten is zodanig dat is ingezet op wat voor een optimaal functioneren van De Haven nodig is. Het is de vraag of wij hiervoor ook daadwerkelijk de mensen kunnen vinden.

Kantoorruimte(s)

In Rotterdam maakten we dankbaar gebruik van een kantoor van Stichting Mara om onze cliënten te ontvangen. In 2022 stelde Stichting Mara dit kantoor gratis ter beschikking. Op het moment van opstellen van de begroting is nog onduidelijk of zij deze regeling continueren. In de loop van het jaar is deze kantoorruimte echter niet meer beschikbaar op de momenten dat De Haven deze nodig heeft. We zullen dus op zoek moeten naar kantoor/gespreksruimte in Rotterdam. Hiervoor is geld gereserveerd. Verder is een aantal extra bedragen begroot voor aanpassingen aan het inloopkantoor in Den Haag. Het is nodig dat er een betere geluidsisolatie komt tussen de verschillende gespreksruimtes om de privacy van de cliënten te kunnen waarborgen. Verder is er de wens om het pand te verduurzamen en maatregelen te nemen om het energieverbruik omlaag te brengen.

Gezien het resultaat van de voorgaande jaren hebben we vertrouwen dat er voldoende middelen op ons pad komen om onze ambitie waar te maken. Wat ons drijft is de passie om hen, die vanuit hun kwetsbare positie in de seksindustrie een beroep op ons doen, bij te staan. Wij willen deze waardevolle mensen helpen om (nieuwe) kracht te vinden, en een weg te kiezen waarbij ze zichzelf zonder gêne of schaamte in de spiegel kunnen kijken. Samen bouwen we aan een nieuwe toekomst.

Continuïteitsreserve

Het bestuur streeft naar het opbouwen van een continuïteitsreserve die toereikend is om de activiteiten van Stichting De Haven te continueren voor de duur van een jaar. Het resultaatoverschot van 2022 van € 288.349 is toegevoegd aan de continuïteitsreserve en daarmee is de doelstelling van een reserve van een jaar bereikt.

Jaarrekening	
Balans per 31 december 2022	26
Staat van baten en lasten over 2022	28
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	29
Toelichting op de balans per 31 december 2022	31
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	35
Analyse verschil uitkomst met budget	38
Informatieverschaffing over de analyse van verschillen tussen de begroting en werkelijke cijfers	39
Overige toelichtingen	43
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	44

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

NA RESULTAATVERDELING

		31 december 2022	31 december 2022
		€	€
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa			
	1		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		373.490	373.490
Verbouwingen		123.391	138.273
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
	2		
Overige vorderingen en overlopende activa		55.347	29.500
Liquide middelen			
	3		
		721.741	451.195
		<u>1.273.969</u>	<u>992.458</u>

		31 december 2022	31 december 2022
		€	€
PASSIVA			
VASTE ACTIVA			
Stichtingsvermogen	4		
Continuïteitsreserve		631.339	328.108
Herwaarderingsreserve		-	-
Bestemmingsfondsen	5	123.391	138.273
Overige reserve		423.492	423.492
		<hr/> 1.178.222	<hr/> 889.873
Langlopende schulden	6		
Schulden aan banken	7	-	34.842
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers	8	3.125	22.468
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	9	34.708	25.305
Overige schulden en overlopende passiva	10	57.914	19.970
		<hr/> 95.747	<hr/> 67.743
		<hr/> <hr/> 1.273.969	<hr/> <hr/> 992.458

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

OVER 2022

	2022	Begroting 2022	2021
	€	€	€
BATEN			
Baten van particulieren	183.788	150.000	122.500
Baten van bedrijven	404.304	512.402	464.726
Baten van subsidies van overheden	247.676	208.000	133.433
Som van de geworven baten	<u>835.768</u>	<u>870.402</u>	<u>720.659</u>
Overige baten	-	-	-
Som van de baten	<u>835.768</u>	<u>870.402</u>	<u>720.659</u>
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Doelstelling De Haven	486.667	745.402	481.146
Wervingskosten	24.852	50.000	17.026
Kosten beheer en administratie	34.665	75.000	27.621
Totaal van som der kosten	<u>546.184</u>	<u>870.402</u>	<u>525.793</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	289.584	-	194.866
Saldo financiële baten en lasten	-1.235	-	-3.073
Saldo van baten en lasten	<u>288.349</u>	-	<u>191.793</u>
Resultaatbestemming			
Continuïteitsreserve	303.231		132.739
Bestemmingsfonds fondsenwerving	-		-
Bestemmingsfonds verbouwing	-14.882		61.023
Bestemmingsfonds noodfonds	-		-1.969
Overige reserve	-		-
	<u>288.349</u>		<u>191.793</u>

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting de Haven is feitelijk en statutair gevestigd op Hooftskade 91, 2526 KB te Den Haag en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41159800.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragraaf.

Informatieverschaffing over stelselwijzigingen

In het jaar 2021 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden met betrekking tot de bedrijfsgebouwen. Vanaf 2021 worden de bedrijfsgebouwen gewaardeerd op de actuele waarde. De reden van de stelselwijziging is een verbetering van het inzicht in de jaarrekening. De stelselwijziging dient retrospectief te worden verwerkt. Het cumulatieve effect van de stelselwijziging is als rechtstreekse mutatie in het eigen vermogen verwerkt. De vergelijkende cijfers 2020 zijn herzien.

Effect van de stelselwijziging:

Het pand aan het Groenewegje 76 was gewaardeerd op € nihil. Door de waardering op actuele waarde zijn de materiële vaste activa en het eigen vermogen (herwaarderingsreserve) ultimo 2020 met € 339.500 toegenomen. Op 20 mei 2021 is het pand aan het Groenewegje 76 verkocht voor een bedrag van € 339.500. Op 9 december 2020 is het pand aan de Hooftskade 91 aangeschaft voor een bedrag van € 373.490. Dit bedrag is gelijk aan de actuele waarde.

Indien de bedrijfsgebouwen- en terreinen zouden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs zou de verkoop van het pand aan het Groenewegje 76 hebben geleid tot een boekwinst van € 339.500.

Toelichting vergelijkende cijfers per 31 december 2020:

Bedrijfsgebouwen:

Waardering per 31 december cf. jaarrekening 2020 € 373.490

Bij: aanpassing vanwege waardering op actuele waarde € 339.500

Waardering per 31 december 2020 na stelselwijziging € 712.990

Eigen vermogen:

Eigen vermogen per 31 december cf. jaarrekening 2020 € 358.580

Bij: aanpassing vanwege waardering op actuele waarde € 339.500

Eigen vermogen per 31 december 2020 na stelselwijziging € 698.080

Grondslagen

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen Actuele waarde, zijnde de laagste van actuele kostprijs en realiseerbare waarde, onder aftrek van lineaire afschrijvingen. De actuele waarde wordt bepaald op grond van taxaties van deskundigen die om de drie à vijf jaar plaatsvinden. In de tussenvallende jaren wordt gebruikgemaakt van specifieke indexcijfers.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de nominale waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bepaling van het resultaat

Baten

Onder baten wordt verstaan de ontvangen bedragen van kerken, giften van particulieren, bedrijven en instellingen en ontvangen subsidies.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS

PER 31 DECEMBER 2022

Vaste activa

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen	Verbouwingen
	€	€
<u>Stand per 1 januari 2022</u>		
Actuele kostprijs	373.490	148.815
Cumulatieve afschrijvingen	-	-10.542
Boekwaarde per 1 januari 2022	373.490	138.273
<u>Mutaties</u>		
Investeringsen	-	-
Afschrijvingen	-	-14.882
Desinvesteringen	-	-
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	-
Saldo mutaties	-	-14.882
<u>Stand per 31 december 2022</u>		
Actuele kostprijs	373.490	123.391
Cumulatieve afschrijvingen	-	-
Boekwaarde per 31 december 2022	373.490	123.391

In 2021 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden waarbij de bedrijfsgebouwen zijn gewaardeerd op actuele waarde. Voor de toelichting hiervan wordt verwezen naar de betreffende paragraaf bij de toelichting en grondslagen van de jaarrekening. Op 20 mei 2021 is het pand aan het Groenewegje 76 verkocht. Op het huidige pand aan de Hoofskade 91 vindt geen afschrijving plaats.

De verbouwingen betreft de verbouwing en inrichting van de Hoofskade 91. Afschrijving vindt lineair plaats in 10 jaar.

De activa wordt aangehouden als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

Vlottende activa

Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
<u>2 Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Nog te ontvangen subsidie	32.869	13.344
Overige vorderingen en overlopende activa	22.477	16.156
	<u>55.347</u>	<u>29.500</u>
3 Liquide middelen		
Kas	19	2
ING Bank	721.722	451.193
	<u>721.741</u>	<u>451.195</u>

4 Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Continuïteits- reserve	Bestem- mings- fondsen	Overige reserve	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022	328.108	138.273	423.492	889.873
Mutatie uit verkoop materiële vaste activa	-	-	339.500	-
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	-
Uit resultaatverdeling	303.231	-14.882	-	288.349
Stand per 31 december 2022	<u>631.339</u>	<u>123.391</u>	<u>423.492</u>	<u>1.178.222</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
<u>5 Bestemmingsfondsen</u>		
Bestemmingsfonds verbouwing	123.391	138.273
Bestemmingsfonds noodfonds	-	-
	<u>123.391</u>	<u>138.273</u>

Continuïteitsreserve:

In 2021 is besloten een specifieke reserve te vormen om de continuïteit te waarborgen. De continuïteitsreserve wordt gevormd om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Het is de bedoeling dat deze continuïteitsreserve in een aantal jaren wordt opgebouwd. Het bestuur hanteert hiervoor een bovengrens van éénmaal de jaarkosten van de organisatie. De kosten organisatie bevatten alle personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, afschrijvingen en rentelasten. De te bereiken omvang van de continuïteitsreserve is gesteld op € 870.000. De continuïteitsreserve wordt gemuteerd met overschotten c.q. tekorten uit de exploitatie. De continuïteitsreserve is bedoeld om de organisatie in een ernstige crisissituatie aan te passen of op te heffen en is gebaseerd op een berekening van de verplichtingen die gedurende een jaar zouden moeten worden voldaan.

De beschikbare liquide middelen zijn ultimo 2022 toereikend om de continuïteit voor een periode van één jaar te kunnen waarborgen.

Bestemmingsfondsen:

Dit betreft een bestemmingsfonds inzake leningen / giften prostituees ter grootte van € 1.969. Door het bestuur is besloten dit fonds in 2021 op te heffen. De reden hiervan is dat sedert een aantal jaren voorliggende voorzieningen aanwezig zijn waarvan gebruik gemaakt kan worden en ook veelvuldig gebruik gemaakt wordt.

Bestemmingsfonds Verbouwing:

De bestemmingsreserve Verbouwing is gevormd ten behoeve van de verbouwing en inrichting van het pand aan de Hooftskade 91 te Den Haag. Het pand is in april 2021 in gebruik genomen. De hoogte van het bestemmingsfonds is gelijk aan de waardering van de post Verbouwing onder de materiële vaste activa.

Langlopende schulden

6 Langlopende schulden

	Stand per 31 december 2022	Aflossingsverplichting	Resterende looptijd > 1 jaar
	€	€	€
Totaal	-	-	-

Resterende looptijd > 5 jaar

€ -

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
<u>7 Schulden aan banken</u>		
Hypotheken o/g	-	34.842

Dit betreft een in december 2020 verstrekte hypothecaire geldlening ten behoeve van de financiering van het pand aan de Hooftskade 91 te Den Haag. De lening heeft een looptijd van 20 jaar en dient uiterlijk op 1 januari 2040 volledig te zijn afgelost. Met de kredietverstrekker is afgesproken dat de verkoopopbrengst van het pand aan het Groenewegje 76 te Den Haag volledig gebruikt zal worden voor de aflossing van de lening. In het kader hiervan is in juni 2021 een bedrag van € 339.748 afgelost. De rente bedraagt 1,5% op jaarbasis en staat de gehele looptijd vast. Het bestuur is voornemens de resterende hypotheek in het jaar 2022 volledig af te lossen.

Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
<u>8 Schulden aan leveranciers en handelskredieten</u>		
Crediteuren	3.125	22.468
<u>9 Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Loonheffing	23.813	24.569
Pensioenen	10.895	736
	34.708	25.305
<u>10 Kortlopende overige schulden en overlopende passiva</u>		
Overige schulden	57.914	19.970

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	2022	2021
	€	€
Nettobaten		
<u>Baten van particulieren</u>		
Collecten		
Nalatenschappen		
Donaties en giften	183.788	122.500
Overige baten van particulieren		
	<u>183.788</u>	<u>122.500</u>
<u>Baten van bedrijven</u>		
Bijdragen collecten kerken / cofinanciering DUUP / RUPS III	71.096	77.977
Giften bedrijven / cofinanciering DUUP / RUPS III	44.150	111.932
Giften Stichtingen en fondsen	289.058	203.252
Donaties ten behoeve van verbouwing en inrichting Hoofthaven	-	71.565
	<u>404.304</u>	<u>464.726</u>
<u>Bijdragen collecten kerken / cofinanciering DUUP / RUPS III</u>		
Giften en collecten partnerkerken	15.807	17.909
Giften en collecten overige kerken	55.289	60.068
	<u>71.096</u>	<u>77.977</u>
<u>Baten van subsidies van overheden</u>		
Subsidies inzake uitstapprogramma (DUUP)	247.676	133.433
Subsidies inzake uitstapprogramma (RUPS III)	-	-
Subsidies inzake uitstapbegeleiding tijdens corona	-	-
Subsidies inzake maatschappelijke dienstverlening tijdens corona	-	-
	<u>247.676</u>	<u>133.433</u>
De subsidiebaten hebben een incidenteel karakter		
Lasten besteed aan doelstelling De Haven		
Personeelskosten	421.253	419.096
Kosten DUUP / RUPS III	27.693	20.932
Huisvestingskosten kantoor	20.473	17.558
Kosten activiteiten	2.366	4.916
Afschrijvingen	14.882	18.644
	<u>486.667</u>	<u>481.146</u>
Personeelskosten		
Lonen en salarissen	305.683	295.544
Sociale lasten	51.350	48.488
Pensioenlasten	30.561	27.634
Ziekengeldverzekering	14.542	16.529
Overige personeelskosten	19.117	30.901
	<u>421.253</u>	<u>419.096</u>

	2022	2021
	€	€
Lonen en salarissen		
Salarissen	319.756	306.572
Uitkeringen ziekengeld	-	-
Uitkeringen zwangerschaps- en bevallingsverlof	-14.073	-11.028
	<u>305.683</u>	<u>295.544</u>
Overige personeelskosten		
Inhuur personele diensten	-	10.800
Reiskostenvergoedingen	14.853	8.876
Kantinekosten	414	231
Studiekosten	-	3.251
Kosten arbodienst	765	890
Overige personeelskosten	3.086	6.853
	<u>19.117</u>	<u>30.901</u>
Kosten DUUP / RUPS III		
Vrijwilligers en veldwerk	10.379	3.623
(Groeps) activiteiten cliënten	587	951
(Online) veldwerk	15.440	15.247
Jobcoaching en jobhunting	1.286	1.111
	<u>27.693</u>	<u>20.932</u>
Huisvestingskosten kantoor		
Energiekosten	6.487	3.972
Bijdrage VVE Appartementencomplex	3.514	5.896
Schoonmaakkosten	2.643	414
Vaste lasten	996	1.194
Telefoon- en internetkosten	4.717	3.349
Parkeerkosten	1.346	420
Overige huisvestingskosten	770	2.313
	<u>20.473</u>	<u>17.558</u>
Kosten activiteiten		
Kosten activiteiten kantoor	1.281	2.822
Kosten internetsite	1.085	2.094
	<u>2.366</u>	<u>4.916</u>
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	14.882	11.939
Boekresultaat verbouwingskosten	-	6.705
	<u>14.882</u>	<u>18.644</u>

	2022	2021
	€	€
Wervingskosten		
Kosten fondsenwerving	14.006	10.106
Advertentie- en reclamekosten	10.846	6.920
	<u>24.852</u>	<u>17.026</u>

In de wervingskosten is € 2.999 (2021: € 4.011) opgenomen aan toegerekende personeelskosten.

Kosten beheer en administratie

Drukwerk en verzendkosten	513	4.502
Verzekeringen	3.328	3.764
Kosten softwarelicenties en abonnementen	6.958	514
Accountants- en administratiekosten	15.792	10.112
Oprichtingskosten/notariskosten	-	245
Overige algemene kosten	8.074	8.483
	<u>34.665</u>	<u>27.621</u>

In de kosten beheer en administratie is € 4.428 (2021: € 5.403) opgenomen aan toegerekende personeelskosten.

Rentelasten en soortgelijke kosten

Overige rentelasten	1.235	3.073
---------------------	-------	-------

ANALYSE VERSCHIL UITKOMST MET BUDGET

	2022		Begroting		Verschil	
	€	%	€	%	€	%
Baten						
Baten van particulieren	183.788		150.000			
Baten van bedrijven	404.304		512.402			
Baten van subsidies van overheden	247.676		208.000			
Som van de geworven baten	<u>835.768</u>		<u>870.402</u>			
Overige baten	-					
Som van de baten	<u>835.768</u>	100	<u>870.402</u>	100	-34.634	-4,0
Lasten						
Besteed aan doelstellingen						
Doelstelling De Haven	486.667	58,2	745.402	85,6	-258.735	-34,7
Wervingskosten	24.852	3,0	50.000	5,7	-25.148	-50,3
Kosten beheer en administratie	34.665	4,1	75.000	8,6	-40.335	-53,8
Totaal van som der kosten	<u>546.184</u>	<u>65,4</u>	<u>870.402</u>	<u>100</u>	<u>-324.218</u>	<u>-37,2</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	289.584	34,6	-		289.584	100,0
Saldo financiële baten en lasten	<u>-1.235</u>	<u>-0,1</u>	<u>-</u>		<u>-1.235</u>	<u>-100,0</u>
Saldo van baten en lasten	<u>288.349</u>	<u>34,5</u>	<u>-</u>		<u>288.349</u>	<u>100,0</u>

Achterban

We zijn dankbaar dat De Haven ook in 2022 weer kon rekenen op een groot aantal kerken en individuele gevers die ons werk ondersteunden. Dit is een belangrijk fundament voor De Haven. Hierdoor kunnen wij het belangrijke werk onder veelal kwetsbare vrouwen binnen de seksindustrie voortzetten. Wat we terugzien in de cijfers is dat trouwe gevers meer zijn gaan geven dan daarvoor. Het geeft ons vertrouwen dat we ook in de toekomst kunnen rekenen op steun vanuit onze achterban.

Stichtingen en fondsen

Ook vanuit stichtingen en fondsen zijn we in 2022 ruim bedeed. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat een aantal fondsen voor een beperkt aantal jaren steun had toegezegd met 2022 als laatste jaar. Een deel van het geld dat deze fondsen beschikbaar stelde was gerelateerd aan hulp gedurende de Coronapandemie. Op dat moment waren de vrouwen, mannen en transgenderpersonen in de seksindustrie extra kwetsbaar omdat zij veelal geen beroep konden doen op regelingen van de overheid. De Haven sprong bij met hulp, en deze hulp was in 2022 vrij onverwacht niet meer nodig.

Subsidies

Subsidieregelingen vanuit de overheid voor mensen die willen uitstappen uit de prostitutie is in de loop van 2022 uitgebreid. Hierdoor heeft De Haven halverwege het jaar nog een extra toezegging gekregen van de gemeente Den Haag in het kader van de DUUP-regeling. Naast subsidie van de gemeente Den Haag heeft De Haven in 2022 ook een startsubsidie gekregen om zich te oriënteren op hulpverlening aan mensen in de seksindustrie in Rotterdam.

Bedrijven

Giften vanuit bedrijven vielen daarentegen een stuk lager uit dan begroot. In de voorafgaande jaren 2020 en 2021 ontving De Haven veel giften van bedrijven ten behoeve van de aanschaf van een nieuw kantoor en de bijbehorende verhuizing. De veronderstelling was dat deze hoge bijdrage vanuit bedrijven gecontinueerd zou worden.

Personeelskosten

Aan de uitgavenkant valt op dat de post personeelskosten een stuk lager is uitgevallen dan begroot. Dit heeft vooral te maken met het verloop van medewerkers in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt. Het was lastig om de ontstane vacatures op te vullen. In september begon een nieuwe medewerker. Voor twee andere vacatures namen wij pas eind 2022 medewerkers aan. Zij startten begin 2023.

Samengevat zien we dat de inkomsten enigszins hoger waren begroot dan de werkelijkheid, dit heeft vooral te maken met de terugloop van giften door bedrijven. Terwijl de uitgaven flink lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit levert een uitzonderlijk resultaat op in 2022 van €288.350. Dit bedrag is toegekend aan de continuïteitsreserve van Stichting De Haven.

	Begroot 2023	Werkelijk 2022	Begroot 2022
	€	€	€
Baten			
Bijdragen en collecten kerk	71.000	71.096	81.960
Giften particulieren en bedrijven	220.500	227.938	313.092
Donaties stichtingen en fondsen	195.000	289.058	267.350
Ontvangen subsidies	269.250	247.676	208.000
Som der baten	755.750	835.768	870.402
Lasten			
Personeelslasten	552.511	428.681	674.737
Kosten DUUP / RUPS III	17.975	27.693	17.250
Afschrijvingslasten	15.000	14.882	15.000
Huisvestingslasten kantoor	62.600	20.473	39.880
Kosten activiteiten	49.792	24.219	55.825
Algemene lasten	55.536	30.237	67.710
Financiële baten en lasten	-	-1.235	-
Som der lasten	753.414	547.419	870.402
Exploitatieresultaat	2.336	288.349	-

Hulpverlening

Tijdens de Covid-periode nam het aantal cliënten van Stichting De Haven enorm toe. De vraag naar hulpverlening is iets teruggelopen nu de acute werk- en geldnood weg is. Tegelijk zien we dat door deze periode cliënten De Haven beter weten te vinden dan voor de lockdowns. Hierdoor blijft het belangrijk om onze hulpverlening op peil te houden. Bovendien is De Haven in 2022 begonnen met veldwerk en hulpverlening in Rotterdam. In 2023 zetten wij de activiteiten in Rotterdam voort. Hiervoor is ook wederom een subsidie van de gemeente ontvangen. In de loop van 2023 beslist Gemeente Rotterdam of zij de relatie met Stichting De Haven wil voortzetten in een meer structurele subsidierelatie.

Werving nieuw personeel

De vraag vanuit Den Haag en Rotterdam betekent voor De Haven dat het nodig is om te blijven inzetten op werving van nieuw personeel. Begin 2023 namen wij een maatschappelijk werker en een jobcoach aan, maar het blijft nodig om in de huidige krappe arbeidsmarkt te zoeken naar nieuw personeel. De begroting op personeelskosten is zodanig dat is ingezet op wat voor een optimaal functioneren van De Haven nodig is. Het is de vraag of wij hiervoor ook daadwerkelijk de mensen kunnen vinden.

Kantoorruimte(s)

In Rotterdam maken we dankbaar gebruik gemaakt van een kantoor van Stichting Mara om onze cliënten te ontvangen. In 2022 stelde Stichting Mara dit kantoor gratis ter beschikking. Op het moment van opstellen van de begroting is nog onduidelijk of zij deze regeling continueren. In de loop van het jaar is deze kantoorruimte echter niet meer beschikbaar op de momenten dat De Haven deze nodig heeft. We zullen dus op zoek moeten naar kantoor/gespreksruimte in Rotterdam. Hiervoor is geld gereserveerd. Verder is een aantal extra bedragen begroot voor aanpassingen aan het inloopkantoor in Den Haag. Het is nodig dat er een betere geluidsisolatie komt tussen de verschillende gespreksruimtes om de privacy van de cliënten te kunnen waarborgen. Verder is er de wens om het pand te verduurzamen en maatregelen te nemen om het energieverbruik omlaag te brengen.

Gezien het resultaat van de voorgaande jaren hebben we vertrouwen dat er voldoende middelen op ons pad komen om onze ambitie waar te maken. Wat ons drijft is de passie om hen, die vanuit hun kwetsbare positie in de seksindustrie een beroep op ons doen, bij te staan. Wij willen deze waardevolle mensen helpen om (nieuwe) kracht te vinden, en een weg te kiezen waarbij ze zichzelf zonder gêne of schaamte in de spiegel kunnen kijken. Samen bouwen we aan een nieuwe toekomst.

Continuïteitsreserve

Het bestuur streeft naar het opbouwen van een continuïteitsreserve die toereikend is om de activiteiten van Stichting De Haven te continueren voor de duur van een jaar. Het resultaatoverschot van 2022 van € 288.349 is toegevoegd aan de continuïteitsreserve en daarmee is de doelstelling van een reserve van een jaar bereikt.

Besteed aan doelstellingen	De Haven	Wervings- kosten	Kosten beheer en administra- tie	Totaal werkelijk jaar t	Begroot jaar t	Totaal werkelijk jaar t-1
Verstrekte(project)subsidies en (project)bijdragen						
Afdrachten aan verbonden (in- ternationale) organisaties						
Aankopen en verwervingen						
Uitbesteed werk	27.693			27.693		20.932
Communicatiekosten		21.853		21.853		13.015
Personeelskosten	421.253	2.999	4.428	428.680		428.510
Huisvestingskosten	20.473			20.473		17.558
Kantoor- en algemene kosten	2.366		30.237	32.603		27.134
Afschrijving	14.882			14.882		18.644
Totaal	486.667	24.852	34.665	546.184		525.793

OVERIGE TOELICHTINGEN

Gemiddeld aantal werknemers

	2022	2021
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	6	6

Bezoldiging van bestuurders

Informatieverschaffing over bezoldiging van bestuurders en commissarissen De bezoldiging van de bestuurders is nihil (2021: nihil)

Den Haag, ...

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting de Haven te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting de Haven per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met RJ 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting de Haven zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 650 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de huishouding te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Gouda, 23 mei 2023

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

A. Plug RA